

СОВЕЦКІ ТАДЖЫКІСТАН

(ДА ДЗЕСЯЦІГОДДЗЯ З ДНЯ УТВАРЭННЯ ТАДЖЫКІСКОЙ ССР)

Бліскучы перамогамі ва ўсіх галінах савецкай будаўніцтва савецкага таджыкскі народ слаўны дзясцігоддзю

★
М. ШАГАДАЕЎ

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета Таджыкской ССР

412 малочна-тварных ферм і 1255 аўтамабільных ферм з палатом 335 тыс. авецкаў.

Аб бліскучых поспехах сацыялістычнай сельскай гаспадаркі Таджыкской ССР сведчыць той факт, што ў 1939 г. перадавікі заваявалі права ўдзелу ў Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Выдатнымі перамогамі сустракаюць працоўныя Таджыкістана дзясцігоддзю ідэі свайго рэспублікі ў галіне развіцця сацыялістычнай культуры і мастацтва.

Зараз у Таджыкістане налічваецца 4.226 пачатковых, пяцігодніх і сярэдніх школ. Большасць навукачых з 18.600 чалавек у 1928—29 г. павялічылася да 251.600 ў 1939 г. Пабудавана 7 вышэйшых навуковых устаноў, 33 сярэдніх навуковых устаноў.

Таджыкістан мае да 50 відовічных прамысловых прадпрыемстваў.

Таленавіты таджыкскі народ у кароткі тэрмін вылучыў выдатных спявакоў, актораў і іншых майстроў мастацтва. У рабоне драматычных, музыкальных і харавых гуртоў прама ўдзел больш 2 тыс. чалавек.

У 48 раёнах ёсць кіно. За параўначна кароткі тэрмін малада Таджыкская кінамаграфічная прамысловасць выпусціла 12 фільмаў, прысвечаных Таджыкской ССР.

1160 клубуў, бібліятэк і чырвоных чытальных зал, больш за 500 тыс. 7 рэспубліканскіх і 51 раённая газета, 25 мінутарыяж, 7 журналаў абслугоўваюць палітыка-культурныя запатрабаванні працоўных мас. Цяпер ад твораў класікаў марксізма-ленінізма перакладзены на таджыкскую мову. Агульны тираж іх склаў 815,5 тыс. экзэмпляраў.

Да Вялікай Савецкай сацыялістычнай рэвалюцыі ў Таджыкістане зусім адсутнічала медыцынская дапамога. За дзясці год створана 387 урачэбна-амбулаторных устаноў, пабудавана 96 болініц. Шчаслівая дзевяці Таджыкістана мае 33 дзіцячых лякарні, 110 дзіцячых садоў, да 5.000 асярэдніх школ, цэнтральных лякарні.

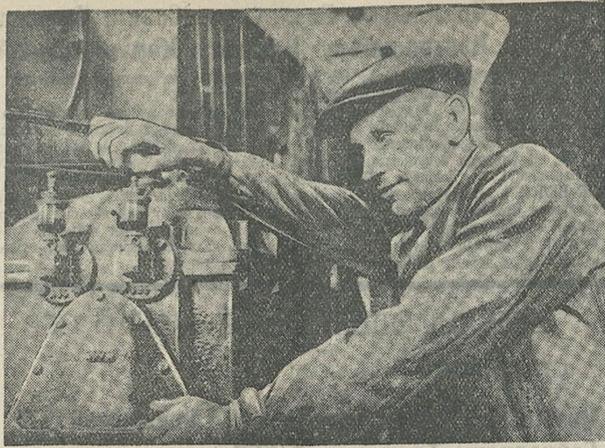
Дарэвалюцыйны Таджыкістан — гэта краіна бездарожжа, цяжка праходных сцяжак, культурна-эканамічнай разаненасці раёнаў. Зараз рэспубліку перамясцілі аўтамабільны і грунтовыя дарогі. Пабудавана чыгунка Сталінабад—Тэрмэз, якая злучае Таджыкістан з іншымі раёнамі ССР. Пунчаны ў эксплуатацыю вузкакалейныя чыгуны на Вахшы і Гурьбасце, будзешча аўтастрада.

Таджыкістан часоў змяра бухарскага ведаў толькі вырабляе, ішакі і вана. За дзясці год створана рэспубліка ўзбавілася больш пачынаючы аўтамабільы. Вялізарным тэмпам расла за гэтыя гады сувязь. Занава створана раённая тэлефонная сувязь; паверстаны паштовыя лініі ў параўнанні з 1929 г. павялічыліся ў 17 разоў.

У кішлаках рэспублікі ўстаноўлена 400 тэлефонных апаратаў. Створаны 64 раёныя школы.

Усім гэтым веліччым перамогам таджыкскі народ дабіўся дзякуючы ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыцы, пад муром кіраўніцтва партыі большавікоў і вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна.

Трандзёныя задачы пастаўлены перад таджыкскім народам XVIII з'ездам нашай партыі, будучы з часоў выкананы працоўнымі Таджыкістана на аснове магутнага сацыялістычнага сапраўніцтва, якое разгарнулася ў рэспубліцы. Пад кіраўніцтвам партыі большавікоў і вялікага Сталіна таджыкскі народ смела ідзе ўперад да камунізма.

Заходняя Беларусь. Былы беспрацоўны машыніст Д. Н. Валанецкі, які працуе зяра на Гродзенскай электрастанцыі.

БЯССТРАШША І ЗНАХОДЛІВАСЦЬ ВОІНАЎ ЧЫРВОНОЙ АРМІІ

1. ТАНК ВІРАТАВАН

У баі з польскімі афіцэрамі, з панамі банкітамі камандзіры і байцы Чырвонай Арміі праявілі звышлюдную вытрымку, знаходлівасць і бесстрашша. Ваі пад Вішнева, Гродна, за Баранавічы, за Глубокае ўдзельнічалі ў гісторыю вызваленчага паходу Чырвонай Арміі сотні слаўных старонак, даказваючых вялікую стойкасць чырвонаармейцаў, іх ініцыятыўнасць і халаднароўнасць.

Старшы лейтэнант камуніст тав. Абрамкін быў паслан камандаваннем часці для вылучэння зніжкі сіннішася танка. Палкі аблілі тэнк бензінам і палалі.

Усяму экіпажу машыны нагрэлася смерць, калі не ад агню, дык ад міль за секунду за хамамі і ў канавы польскіх афіцэраў і сіннішася танкаў і завоўчылі.

— Затупіце гарачы танк! — быў дан загад.

— Есць, — адказаў камуніст Абрамкін.

Праз мінуту танк ужо лягоў на вуліцах, вулічным і гарматым агнём знішчаючы агнявыя точы врата.

Неўзабаве ён параўнаўся з гарачым танкам. Залыхаючыся ад агню і дыму, храбры экіпаж яго астрэльваўся ад палкаў.

— Стоп! — скамандаваў свайму вадзіцелем тав. Абрамкін.

— Воеці агонь на военах і чаркаж! У выпадку маёй смерці, пажар тунельны вылі — загадаў ён вадзіцелю. Вадзіцель сеў за кулямёт і адкрыў агонь па ўказаных палках. Выбраўшы зручную мінуту, старшы лейтэнант Абрамкін выпрыгнуў з танка з агнегасіцелем у руках і прыняўся за тунель.

На ім спясеў кулі. Але камандзір, злавалася, не заўважыў небяспекі. Толькі пачынаўшы пажар, ён прыгнуў у лок сцягі машыны. Гарэўны танк быў віратаван. Абрамкін спалоўна даказваў камандзіру часці аб гэтым, які аб звычайным, нават не заслужыўшым увагі баявым зойстве.

2. ЗНАХОДЛІВАСЦЬ КАПІТАНА МАТУСКОВА

Эскадрон капітана Матускова пад'ехаў да Вішнева. Часць вяла разведку. У ваколічных лясах і балках зноў блукалі разбіты астаткі польскай арміі. Засяды, выстралы з-за вузла, у спіну — характэрныя прыёмы для афіцэрскага банд, якія страцілі не толькі сваіх палачаных, але і свае ролівыя замкі, магіты і чыкавыя ніжкі.

Старанна аглядаючы кожны палачонны пераказ і куэт, эскадрон ішоў уперад. Водзельнік паказваўся ўжо да горада, які раптам з ласу эскадрон быў абстрэлі кулямётным і ружым агнём.

Быстра аданіўшы абстаўнку, капітан загадаў спешыцца і адкрыць агонь па праціўніку. Увады аблілі лес з флангаў і метых агнём прымуслі польскую пяхоту ў паніны ўнямаць.

На месцы бою палкі пачынулі адну профілаваную гармату, два сталканыя кулямёты і многа вінтовак. Калі быў дан ужо адбой, вадзельнік на шаце паказалася рожа польскіх самакатчынаў.

3. ГРАНАЦА НА ЗАМКУ

Разбіты пад Вішнева, пад Гродна, пабыты ў перша-жа баіх у Аўгустоўскіх лясах, польскія афіцэрска банды, каб лабіваць палоні і катчковага разгэру, кінуліся лясамі да літоўскай мяжы. Аб гэтым стала вядома ў часці, якой камандзе маёр Зызімо.

Маёр рашыў неадкладна адразаць усе шляхі адступлення. Для гэтай мэты ім было выдзелена падраздзяленне, якім камандзе старшы лейтэнант тав. Шаталаў.

Камуніст Шаталаў раскаваў аб балвой задачы сваім байцам і камандзірам.

— Яны не пройдуць, — заявілі байцы падраздзялення. Быстра была праварана зброя і абмундзіраванне. Па карне камандзір Шаталаў вызначыў месца магчымага пераходу палкаў літоўскай мяжы.

Падраздзяленне бясшумна выступіла ў ляс, праз некалькі гадзін яго зашла зручную для абароны мясцовасць. Неўзабаве, як і меркаваў тав. Шаталаў, пачаліся першыя польскія салдаты і ўзакі. Яны спыніліся. Яны ўжо страцілі ўсюкую назею вытрымкі ажырыты бой з Чырвонай Арміяй.

Калі палкі пачылі амаль ушчыльню да засады, Шаталаў хаў сігнал адкрыць агонь. Дружка затрапачыла выстрамлі чырвонаармейцаў. Палкі ў зямляніні адступілі і залеглі ў кустах. Там лейтэнант Шаталаў устаў, падняў вінтоўку і крэйнуў.

— За мной у атаку... За прыгнечаным народам Заходняй Беларусі... За таварыша Сталіна, уперад, таварышы! — Байцы, узяўшы вінтоўкі наперевас і закінуўшы спалыханых палкаў ручнымі гранатамі, кінуліся ў атаку.

Пачынуўшы на месцы свхаткі некалькі зойбткі, банкіты адступілі. Палачынаў падмацаванне капчаткова знішчыла польскую банду.

Граніцы Заходняй Беларусі закрыты на жалезны замок.

І. СЛЕСАРАЎ,
старшы лейтэнант.

Дастойныя кандыдаты

ВАЛКОВСК. (Па тэлефону). Закончылася вылучэнне кандыдатаў у дэпутаты Народнага (Нацыянальнага) Сабрання Заходняй Беларусі. Па Валкавіцкаму павету сходамі рабочых камітэтаў прадпрыемстваў, сялянскімі камітэтамі, сходамі рабочай гвардыі і сходамі інтэлігентнага вылучана 36 кандыдатаў у дэпутаты Народнага Сабрання. Сярод вылучаных — 34 беларусы; 30 сялян, 3 рабочых, 2 служачых, 1 настаўнік. Гэта — лепшыя сыны народа Заходняй Беларусі, якія на сваіх плячах перанеслі ўсе здыскі, унесь пажар гнёту польскіх памешчыкаў і капіталістаў.

Па Рагожыцкай выбарчай акрузе Крамыцкай воласці кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання вылучані Браніўскі Міхалі Юліявіч. Гэта — пачотны батрак, уесь час ён працаваў на найму ў памешчыкаў і асадніках.

3 моманту прыхода чырвоных войскаў Браніўскі выбраў старшынёй сялянскага камітэта. Ён карыстаецца заслужаным аўтарытэтам у насельніцтве.

Евэанскі сялянскі камітэт вылучыў кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання мясцовага селяніна-бедняка Скібо Васілія Васільевіча. Апошнія годы ён быў у турэмным зняволенні. У 1924 годзе польская паліцыя арыштавала яго, як западозранага ў большавіцкай агітацыі. Суд прыгаварыў Скібо да 4 гаў турэмнага зняволення. У 1937 годзе ён

быў зноў арыштаван і асуджан на 8 год на даносу пракачарка. Толькі ў апошнія дні перад прыходам Чырвонай Арміі мясцовае насельніцтва вызваліла яго з турмы.

Такімжа быў лёс маладой жанчыны — дачкі самагубы і скуруніка г. Валкавіцка т. Маркус Хаі Абрамаў. За прыналежнасць да камсамола яна ў 1935 годзе была прыгаворана да 1 года турмы. Праз 6 месяцаў пасля адбыцця турэмнага зняволення яна зноў пачала ў турму тэрмінам на 6 год. Зараз тав. Маркус вылучана кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання ад г. Валкавіцка.

Па Самуйлавіцкай выбарчай акрузе Пяскоўскай воласці сялянскі камітэт вылучыў кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання селяніна-бедняка Струх Сцяпана Францішча. 1861 года нараджэны. Ён нямае перапынёў у свой час ад памешчыкаў-прыгоннікаў.

Інтэлігентны 132-і выбарчай акрузі вылучыў кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання старшыню часовага ўпраўлення горада тав. Вяляева.

Зараз на ўсіх участках выбарчых акруга павета актывна прапуюць лавераўскія асобы. Яны раскаваўшы выбарчым кам аб вылучаных кандыдатах. Дастойныя сыны і дачкі народа ўсюды сустракаюць гарачае падтрыманне.

Н. АЛЬФЕР.

Многалюдны мітынг у Новагрудку

НОВАГРУДАК. (Па тэлефону). Дзямі ў горадзе Новагрудку адбылася многалюдная дэманстрацыя працоўных горада, прысвечаная прадэталым выбарам у Народнае (нацыянальнае) Сабранне Заходняй Беларусі.

Са спягамі і факеламі, з партрэтамі правадыроў партыі — Леніна і Сталіна, працоўныя горада вышлі на вуліцы для гэтага, каб прадэманстраваць сваю любоў і адданасць Савецкаму Саюзу, гераічнай Чырвонай Арміі і вялікаму Сталіну.

Пасля дэманстрацыі працоўныя горада створылі калонны накіраваліся на сход у памяшканне кіноатэатра «Опніско».

Сход, прысвечаны выбарам дэпутатаў у Народнае (нацыянальнае) Сабранне, адкрыў старшыня часовага ўпраўлення горада Новагрудка т. Кузіяноў. У прэзідыум выбарчых членаў часовага ўпраўлення горада, прадстаўнікі рабочай гвардыі і прысутныя на сходзе народныя артысты расцвілі, дэпутат Вярхоўнага Савета РСФСР ордананосец Чаркасаў, народны артыст рэспублікі ордананосец Бабчынін і пісьменнік ордананосец Юры Герман.

На бурнай атмасферы ў пачатку прэзідыум выбрана Палітбюро ЦБ ВПН(б) на чале з таварышам Сталіным.

Тав. Кузіяноў прадставіў слова старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета РСФСР тав. Н. Я. Наталевіч. Прамова тав. Наталевіча не раз прарывалася апладысмен-

тамі і крыкамі «ура» ў чэсь савецкага народа, гераічнай Чырвонай Арміі і вялікага друга працоўных таварыша Сталіна.

Выступіўшы пры гэтым пачынальні рабачай гвардыі тав. Мураўскі паведаміў сходу аб тым, што рабочая гвардыя аказвае дзейную дапамогу часоваму ўпраўленню горада ў барацьбе з рэжымам афіцэраў і польскіх паноў, якія перагварыліся ў тунельную банду забойцаў.

У спрэчках выступілі таксама доктар Квілевіч, настаўнік аўстрыйскай школы, член рабочай гвардыі Шапіра і інш. Усе яны ў сваіх выступленнях выказалі гаручую падтрымку Савецкаму ўраду, слаўнай Чырвонай Арміі за вызваленне працоўных Заходняй Беларусі ад гнёту польскіх паноў.

З вяршымі удзелам агульны сход прыняў прыватную тэлеграму таварышу Сталіну.

Г. МАЛІКІН.

СЫН НАРОДА

ПІНСКА. (Па тэлефону). Бываюць у жыцці такія дні, якія не спіраюцца стагоддзямі з памяці і пакідаюць у сэрцы глыбокі след. Аб гэтых днях часта ўспамінаюць з вялікім хваляньнем і паучэннем захаляныя. У жыцці Івана Карневіча Шыха такія дні асталося ў памяці, які самыя шчаслівыя і радасныя.

Успамінаюцца шчаслівае мінулае, калі цяжкае жалезнае дзверы канцэнтрацыйнага лагера Картуз-Вяроза былі раскрыты магутнай брашкай рукой Івана Карневіча, які пакутаваў у гэтым канцэнтрацыйным лагэры, плакаў ад радасці. Лодзі абмамілі і пачалі адзіна аднаго, вышывалі. Сэрцы прыгнечаных уздыхнулі свабодна, плечы расправіліся. Чалавек, які шчы ўчора быў рабом, стаў паче свабодным.

Картуз-Вяроза — гэта слова ўвайшло ў быт былой панскай Польшчы, як сімвал жызноснага ватавання, жэстыч здыскаў і пакут. Чалавек, які папаў у гэтае пекла XX века, рэдка выходзіў ацэлу жывым.

Жыццё Івана Карневіча нічым не адрознівалася ад жыцця іншых сялян-беднякоў, абяздоленых і прыгнечаных польскімі памешчыкамі. Ён разам са сваёй сям'ёй меў адзін гектар зямлі і працаваў ад пняна да пняна на памешчыка. Ён паспеў пакаваць траіх дзяцей, якія памёрлі ад голаду і холаду.

У дзень яго расла нянавіць да сваіх прыгнечальнікаў, пратэст супроць гнёту і насіла. Чаму ён панінен тае жыць?.. Ён агняваўся наўкома і бачыў тысячы такіх-жа як ён, пазабаваных кавала чала, радонных і босых. Ён чуў плач жанчын і дзяцей, стогны старыкоў. Сэрца аблівалася крывёю, кулак спіскаліся, а ў мазгу зрэла ідэя рэвалюцыйнага штурму.

У 1925 годзе Іван Карневіч быў прызван на сапраўдны службу ў польскую армію. Там ён убачыў шафяны разгук і гнёт вайшчыны, генералаў і афіцэраў. У польскай арміі Іван Карневіч узрэмваў, чаму жыць так несправядліва арганізавана, чаму чалавек прыгнечаны чалавек, Вялікае большавіцкае праўда прышла праз кардоні і пранікла ў салдатскія казармы.

Групамі збраліся салдаты і гаварылі аб сваім жыцці. Сярод іх быў Іван Карневіч. Ён убачыў у шэрых шынялах сваіх родных братаў. Там быў такіж селянін, які і ён — з Гродна, беластоцкі рабочы. Ва ўсіх іх было адно імяненне, адно жаданне — пабудова новае жыццё, сцінуць ненавісны лад капіталістаў і памешчыкаў.

Але ў групу рэвалюцыйных салдат прадэталі Івана Карневіча.

Групамі збраліся салдаты і гаварылі аб сваім жыцці. Сярод іх быў Іван Карневіч. Ён убачыў у шэрых шынялах сваіх родных братаў. Там быў такіж селянін, які і ён — з Гродна, беластоцкі рабочы. Ва ўсіх іх было адно імяненне, адно жаданне — пабудова новае жыццё, сцінуць ненавісны лад капіталістаў і памешчыкаў.

Але ў групу рэвалюцыйных салдат прадэталі Івана Карневіча.

бралася гадзіна, мадэры пракачарат. Іван Карневіч з таварышамі прастаілі перад вясным сумом, які асузіў Івана Карневіча на 4 год турмы.

Чатыры годы селянін-бедняк пакутаваў у турмах фаншыскай Польшчы. Пасля адбыцця пакарэння ён вярнуўся ў роднае сяло.

Пачалася вайна, у якую былі ўцягнуты народы, населяючыя Польшчу, уцягнуты і капіталістамі і памешчыкамі. Польская паліцыя ачышчала гарады і вёскі ад «белоганэральных» элементаў. У вёску Вішневічы Пінскаўскай воласці прыходзілі жананды і тутжа на вачу у сялян закавалі ў кайданы Івана Карневіча і ўрэзалі яго. Сяляне і дзеці палкалі наўзры.

Пачаліся дні пакут, гора і катаванняў у канцэнтрацыйным лагэры Картуз-Вяроза. Аднак там, у засекну, лодзі не трапілі палзеі. Да іх ходзіў пераможны марш з Уходо. Да іх прышлі на лапамогу браты і сестры і вызвалілі іх ад пакут. І зноў Іван Карневіч прайшоў у свабоднае сяло.

Наступіла новае жыццё. Сяляне па сходзе выбралі Івана Карневіча старшынёй воласцкага сялянскага камітэта.

Зараз многа рабачы ў валасным камітэце. Радаюць памешчыцкую зямлю. Будуюць кулэў. Працягваюць асабную саўбудо. Катаюць панскую бульбу.

Цяпер вёска напярэдані гетаўчых палзеі. Народ вылучае кандыдатаў у дэпутаты Народнага Сабрання Заходняй Беларусі.

Сяляне Пінскаўскай воласці аднадушна вылучылі кандыдатам у Народнае Сабранне Івана Карневіча Шыха, свайго земляка, селяніна-бедняка.

— Гэта сын народа, — гаворыць аб ім сяляне на сходах. — Ён доўга царыў ад польскіх капіталістаў і памешчыкаў. Ён змагаўся за нашу ўладу, за нас, ён не падыска. — Тутжа сяляне даюць наказ свайму кандыдату ў дэпутаты Народнага Сабрання: галасавань за савецкую ўладу, за далучэнне Заходняй Беларусі да РСФСР, за пачасце і радасці, за свайго вызваліцеля — любімага вялікага Сталіна.

Б. ЗЕЛКОН.

МАЛАТАБОЕЦ — КАНДЫДАТ У ДЭПУТАТЫ

СТАЎБЦЫ. (Па тэлефону). Па Стаўбцоўскай гарадской выбарчай акрузе зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты ў Народнае (нацыянальнае) Сабранне тав. Маншэва Васілія Нікалавіч. 1910 года нараджэны, рабочы, з сялян-беднякоў. Тав. Маншэва вылучан на сходах рабочай гвардыі, інтэлігентна і работніцка часовага ўпраўлення.

Тав. Маншэва скончыў 4 класы рускай школы. Дасей працаваў навукам не мог, бо не было гроўкаў. Працаваў гурчыкам. Больш двух год быў беспра-

дэталым. Зараз ён працуе малатабойцам гарадской куэні.

Па Сімакоўскай выбарчай акрузе Мірскай воласці зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання Стаўбцоўска Аліна Іванаўна, сялянна-беднячка, нараджэныя 1899 года, актыўны член сялянскага камітэта.

Па Нова-Серажанскай выбарчай акрузе зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання старшыня часовага ўпраўлення гора. Стаўбцы тав. Шчыбаў. Р. БЛЯХ.

СТУДЭНТЫ ПЕДІНСТЫТУТА РЫХТУЮЦА ДА СВЯТА

Студэнты мінскага педгагічнага інстытута імені А. М. Горькага актывна рыхтуюцца на ХХІІ гадавіны Вялікай Савецкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Шырока разгарнулася сацыялістычная сапраўніцтва на лепшую паспяховасць у вучэбна-педагагічнай абароннай і фізкультурнай работы. Заклучаюцца сацыялістычныя лагавыя паміж студэнтамі. Вярска колькасць абаронных гуртоў. Замест 25 гуртоў у верасні, зараз у інстытуце працуюць 37 абаронных гуртоў — планістыкаў, кулямётчыкаў, варашылаўскіх стралкоў, парашутыстаў, варашылаўскіх коннікаў і інш.

У пачатку лістапада паміж факультэ-

тамі арганізуюцца стралковыя і ваенна-хімічныя сапраўніцтва, прысвечаныя ХХІІ гадавіне Савецкай рэвалюцыі.

Пікавую сваточную праграму рыхтуюць гурткі мастацкай самадзейнасці. Драматычны гурток пакажа сваю новую пастаноўку — п'есу Чахава «Сваляба». Новыя танцы — чырвонаармейскую пляску, фізкультурны танец і беларускі народны танец «Мядзеліца» — развучае таннавальны гурток. Харавы гурток развучае песню аб Сталіне кампазітара Блантэра, песні пра гораў-хасанаў і інш. Студэнты літаратурнага факультэта рыхтуюць літаратурны мантаж «Шчаслівае юнацтва».

(БЕТА).

НА РАДЗІМЕ ЯКУБА КОЛАСА

На жыванісмы беразе ракі Німан расквілася вялікая сям'я Нікалаевічаў. Звядзена, разнастайнае дзядзька горага вядзе да яго. Нан воіт аўратна збіраў дарожныя падакі, але, вядзі, яму непадобны былі выдатныя тракты і асфальтаваныя шасе. Да і на што Нікалаевічам добрая гарога, калі сядзіць ён не было на чым, купляць нима за што, прадаваць нима чаго — родка сямя круглы год бацька хаб.

У гэтым сяле нарадзіўся і правёў дзіцячы год беларускі народны паэт, орданосец Якуб Колас.

У баку ад сям'і стаіць убогі домік. Ва двары па-асеннаму шумяць прыгожыя ліны і высокія, стройныя бабовы. У азінным пакоі, раздзеленым перагародкай, жыў вялікае сям'я брата Якуба Коласа — Осіпа Мішкевіча. Тут жыў паэт да 1915 года.

— Гэтыя ліны і бабовы пасажаныя на ім Якубам

ПАРТІЙНА ЖИЦЦЯ

ПАРТІЙНИ СХОД—ШКОЛА БОЛЬШЭВЦКАГА ВИХОВАННЯ

Велике значення в справі більшовицького виховання комуністів наша партія надає партійним сходам.

«Член партії, — гаварыў тав. Кагановіч на XVII з'їзді ВКП(б), — абучаецца і павінен абучацца на партійних сходах більшовицькому не менш, калі не больш, чым у партійній школі».

Праводзячы ў жыцці гэты ўказанне, партійная арганізацыя становіць аб'єктам завады імені Варшавскага з усёй большавіцкай сур'єзнасцю асноўнага арганізатара і правядзення партійных сходаў.

Партбюро пачынае падрыхтоўку залюга да дня сходу і напружана наведвае аб'єкты, якіх будучы стаяць у партбюро.

Падрыхтоўку парадку дня партбюро давае не толькі членам партыі, але і кандыдатам з тым, каб прыняты іх да актыва партійнага жыцця, навуць самостійна разбірацца ў тых ці іншых партійных пытаннях.

Падрыхтаваўшы пытанне аб стане абароннай работы на заводзе было даручана 11 комуністам з розных цэхуў, з іх 4 былі надані прыняты ў кандыдаты ВКП(б). Пытанне аб стані партійнай прапаганды рыхтаваў 8 комуністаў, чытай аб тэхніцы безпаспечнасці — 9 чал. і т. д.

Такая арганізацыя падрыхтоўкі партійных сходаў дае станоўчыя вынікі. Да гэтага ў партійнай арганізацыі былі таварышы, якіх не прымалі актывага ўдзелу ў партійным жыцці, часта адмаўчаліся на партійных сходах. Такім «маўчалышчам» лічыліся тт. Стэвэрскі, Ліновіч, Мятліцкі, Слукіч і інш. Партбюро стала сістэматычна даваць ім партійнаму даручэнні, прызначаць іх да падрыхтоўкі тако або іншага пытання в партійнаму сходу. Гэты таварышы ахвотна выконвалі даручэння і ў справу, уключыліся ў актывную партійную работу, сталі працягваць і сваю ініцыятыву.

Малады член партыі тав. Стэвэрскі прапавуў раней фарміравацца. На гэты раз быў абраны ў партыю, і яго вылучылі заступнікам аддзела кадрў. Кандыдат партыі тав. Слукіч прапавуў кантраліроўць майстрам, зараз назначан тэхнікам механічнага цэха. Тав. Мятліцкі прапавуў кантраліроўць, сістэматычна правядуць свае вытворчыя заняткі, вылучан намеснікам начальніка ПШХА.

Гэтыя факты красамоўна паказваюць, што пры правільным большавіцкім кіраванні раздалы комуністы становяцца актывнымі барацьбітамі за выкананне задач, паставленых перад імі партыяй і ўрадам.

Тав. Кагановіч на XVII з'їзді ВКП(б)

указаў, што «Абмеркаванне ўнутрыпартійнага пытанняў, пытанняў палітыкі і практыкі будаўніцтва сацыялізму ў нашым савіянскім члене партыі да ўраўнаважанага разумення ім авангарднай ролі большавіка — арганізатара мас. Член партыі расіе, выхаванца і загартоўванца ва ўмовах унутранай партійнай дымакратыі, свабоднага і дэзагога абмеркавання ўсіх пытанняў партійнага жыцця...»

Партійная арганізацыя з'ява на працягу гэтага года шырока амеркавала пытанні аб партійнай прапагандзе, аб прастае выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных, аб актывізацыі рабона на выбарчым участку, аб абароннай рабоце, аб авангарднай ролі комуністаў на вытворчым і т. д.

Ажыццяўляючы рашэнні XVIII з'їзда партыі аб кантралі над вытворчасцю, партійная арганізацыя абмеркавала рад пытанняў вытворчага характару: аб перагядзе норм і расонак, аб капітальным будаўніцтве завода ў 1939 годзе, аб вытворчым планаванні, аб тэхніцы безпаспечнасці і інш.

У сувязі з уходам некаторых таварышоў у Чырвоную Армію, партарганізацыя наставіла пытанне аб перастаноўцы кадрў. Работы, член партыі т. Гельфанд вылучан начальнікам цэха № 1, слесар тав. Каўбан назначан начальнікам зборнага цэха № 2.

Партійныя сходы на заводзе імені Варшавскага праходзяць актывна, дэмавіта. Амаль па ўсіх пытаннях выступаюць кандыдатамі члені заадыка партарганізацыі, што сведчыць іх росту і прымушэнню яшчэ больш працаваць над павышэннем свайго ідэяльна-палітычнага ўзроўня.

Партійнае бюро саціць і за выкананнем рашэнняў агудных партійных сходаў. У верасні месцы на партійным сходзе была прынята пастанова аб пераходзе на многастаўную работу. У кастрычніку партбюро шаверыла выкананне гэтага меравання.

У сувязі з з'яўтам калектыва ма'скаўскага завода «Красній пралетарый» партійны сход прапавуў даручыць завады і партбюро цэхуў выправаць кантраліроўць мерыяменты і абмеркаваць іх у паках, брыгадах. Партбюро на сваім пасяджэнні ад 14 кастрычніка правярае, як выконваецца гэта пастанова.

Зараз партбюро выхце сход на пытанне, як выконваецца пастанова ЦК ВКП(б) аб партійнай прапагандзе. Для падрыхтоўкі гэтага пытання вызначены комуністы тт. Глушч, Хайтман і інш.

Х. Л. РАКІСІН,
сакратар партбюро мінскага завода імені Варшавскага.

УСЕ ФОРМЫ МАСАВА-ПАЛІТЫЧНАЙ І КУЛЬТУРНАЙ РАБОТЫ—НА СЛУЖБУ ВЫБАРЧАЙ КАМПАЊІ

(Вопыт перадавыбарчай работы на восьмым выбарчым участку горада Магілева)

Правядзем выбары на высокім палітычным узроўні

Рашэнні Ц Сесіі Вярхоўнага Савета БССР аб выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных, рабочых швейнай фабрыкі імені Валадарскага, як і ўсё народнае вольнае Саюза, сустрацілі з велізарным палітычным і вытворчым удзелам. Усе цэхі, ленты фабрыкі ўключыліся ў сацыялістычны спароніцтва на лепшую падрыхтоўку да выбараў, на выкананне і перавыкананне вытворчых планаў. Клуб, чырвоныя куткі, бібліятэка дзейна рыхтуюцца да выбараў.

Коротка раскажу, з чаго мы пачалі. Перш за ўсё падрабара прапагандыстаў і агітатараў. У мінулым месяцы праводзіліся семінар прапагандыстаў 60 чалавек без адрыву ад вытворчых працэдур і рац лекцыі: «Аб Сталінскай Канстытуцыі», «Палажэнне аб выбарах» і інш. Правялі агудныя сходы выбаршчыкаў, прысвечаны рашэнням унесенай IV Сесіі Вярхоўнага Савета БССР і задачам прастае выбараў.

Каб не ўпусціць з-пад увагі ніводнага выбаршчыка, мы склалі план участка з укажаннем вуліц, завулкаў, нумараўні дамоў.

Кожнага агітатара забяспечылі неабходнай літаратурай.

Зараз на выбарчым участку працуюць 76 агітатараў. У 40 падгуптах рэгулярна праводзяцца заняткі з выбаршчыкамі. Апрача гэтага ў кожным цэху з больш падрыхтаваных таварышоў вылучаюць чытальні, якія сістэматычна чытаюць газеты, знаёмляць выбаршчыкаў з важнейшымі падзеямі ў краіне і міжнародным становішчам.

Два разы ў месяц праводзяцца семінары выбаршчыкаў, інструктаж пасабных агітатараў.

За час выбараў у Вярхоўнага Савета БССР і БССР з ліку радавых рабочых выраста мого выдатных агітатараў. Работніцы-стаханавіцы Алейнікіна і Цыгулова паказваюць узоры большавіцкай агітатры на выбарчых участках. Старшы буджатар М. Зейнаў стая адным з лепшых прапагандыстаў горада.

З усёй сур'єзнасцю ўдзяліся за палітычную агітатрыю комуністы Давыдава, Якубецкі, Манкін і дзесяткі іншых таварышоў.

Пасля кожных заняткаў агітатараў даюць кароткія пісьмовыя інфармацыі ў партбюро аб тым, як прайшлі заняткі, якія былі характэрныя пытанні і высказванні. Палітычныя кругазоры выбаршчыкаў з кожным днём павышаюцца, на занятках унікаюцца новыя і новыя хваляючыя пытанні.

Трэба сказаць, што мы яшчэ не ўсе срэды скрыталі для лепшай падрыхтоўкі да выбараў у мясцовыя Саветы. Фабрычнае шматтыражка «Валатар» (буджатар тав. Гантман) слаба ўключылася ў падрыхтоўчую работу, не асцяпае на сваіх стэрках стая масавай агітатры, не паказвае лепшых агітатараў, іх вопыт.

Партбюро фабрыкі прымае ўсе меры і таву, каб ліквідаваць асобныя недахопы і падрыхтаваць кожнага выбаршчыка да выбараў у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных.

Л. І. ЦЫМБАРЭВІЧ,
сакратар партбюро магілёўскай швейнай фабрыкі імені Валадарскага.

СІЛА БОЛЬШЭВІЦКАЙ АГІТАЦЫ

Гэта было сёдата, у жніўні. Мяне і камсамоўку Алейнікову Люсю выкалікаў у партыйнае бюро фабрыкі.

— Вылучаем вас агітатарамі. Даручаем вам весці работу срод выбаршчыкаў 5 дамоў. Гэта—сур'єзная справа. Пакажыце камсамоўскую дэлавітасць, — гаварылі нам у партійным бюро.

Адправіліся на выбарчы ўчастак. Добра думалі, дзе правесці першую гутарку. Чырвоная гутка павіна была. Пераварыўшы паміж сабою, рашылі правесці гутарку на бірэнных, якіх ляжалі каля дома выбаршчыкаў Камаровых. Перш за ўсё вышлі, колькі чалавек з нашага участка прымуць узел у прастае выбарах, колькі павіны наведваць наш гурток.

Пазнаёмлілі. Завязалася гутарка. Мы расказалі аб міжнародным становішчы, аб герызме, прыўднем чырвоным баймаі ў баях лі возера Хасан. Стараліся коратка, яна расказвала аб розных цікавых навінах у СССР. Жалючы неспрытна ўключыліся ў гутарку, сталі выказваць свае думкі, свае мераванні на розных пытаннях. Нашай першай гутаркай заікавіліся слухачы. Над домам пачаў агуднацца вачары амерк, і хатняя гаспадыня М. Камарова паслала свайго сына за лямпаю. Гутарка прадаўжалася пры святле.

На другую гутарку прышоў ўдвая больш людзей. Стараілі нас ветваіа, запрацілі ў дом. Зараз у гуртку займаецца 26 чалавек. Усе яны на заняткі з'яўляюцца акуратна, без спазнення.

Да кожнай гутаркі старанна рыхтуемца, складаем канспект, прастай, зразумелай мовай раз'ясняем слухачам самым складным, глыбокім пытанні. Кожную гутарку стараем насыціць жывымі фактамі, прыкладамі. Калі мы знаёмлілі слухачоў з прамавай таварыша Сталіна на перада-

выбарчым сходзе выбаршчыкаў Сталінскай выбарчай агуды г. Масквы, адначасова расказалі аб выбарах у старой парскай Расіі, для чаго скрыталі перадавы артыкул журналу «Большэвік» № 14, дзе велікі мого прыведзена цікавых фактаў і прыкладаў.

Часта слухачы самі патрабуюць больш глыбокага раз'яснення тых ці іншых пытанняў. Так, напрыклад, калі мы праводзілі гутарку аб заключенні гандлевага дагавора і дагавора аб ненападзе паміж Савіянскім Саюзам і Германіяй, слухачы гурт, ка папрасілі паказаць на карце, дзе знаходзіцца Германія, расказалі, які там язык, які прыроўня багані.

Зараз наш гурток займаецца ў доме Камаровых, які аказваюць нам вялікую дапамогу ў правядзенні агітатрына-масавай работы срод выбаршчыкаў. Прыходзім аднойчы на заняткі, а Камарова гаворыць:

— Нашы суседзі ў вялікай прыўдзе і на вас, і на нас, за тое, што вы іх не ўпусцілі ў гурток.

Аказваецца, многія жыкары дома, дзе працываюць Камаровы, не былі ўключаны ў спісак выбаршчыкаў.

За гэты перыяд мы правялі 13 гутарак на розных тэм, вывучылі матэрыялы Унесенай IV Сесіі Вярхоўнага Савета БССР, Другой Сесіі Вярхоўнага Савета БССР, даклад таварыша Сталіна на Надвышэйшым VIII з'їзды Саветаў аб праекце Канстытуцыі і інш. Зараз прыстаем да падрыхтавана вывучэння Палажэння аб выбарах і іншых матэрыялаў.

Прыкладаем усе намаганні к таму, каб кожнае раёнае пашай партыі і савіянскай улады дасягну да савіяннага выбаршчыкаў, каб нашы выбаршчыкі добра падрыхтаваліся да прастае выбараў.

П. К. ЦЫНУНОВА.

Расказ старых выбаршчыкаў

Сяньня два саборы, два ўдзельнікі выбараў у зямскую ўправу ў старо даровольніцкі час і разважальны паміж сабой.

— Эх, і сход-жа быў, браце ты мой, — гаворыць Асім Ігнатвіч Накратуў. — Цяпер вечар скарчаліся, каго выбраць у дэпутаты. Ва ўсёй вёсцы расіпацца мартолькі Кузьма Салывоныч. Калі там парэкаваў, ці парэкава, ішлі да Кузьмы пісаць прашанне ў суд. Дык вось гэтага Кузьму і рашылі паслаць прастаўніком у губерню. Вагацейшым, праўда, на дыбы становіліся:

— Хіба-ж гэта дэпутат? Гэта-ж пустомак. Ён-жа гаспадарку не ўмее весці, дурнай хаты не можа пабудаваць, жыве ў курятні.

— А паказвае, то сам чорт не разбярэ.

— Малапісьменны, але сарда чалавек. Людзей разумее.

— За нашу справу пастойце, — гаворыць біяльняны. І так, агуднымі мовамі гадзіны ўдзяюся на сельскім сходзе нашым прастаўніком правесці Кузьму Салывоныча.

— Разумныя зараз дзеці. Мой Саша на ішкерыню вывучыўся. Дэпутатам у гарадскі совет выбраў, прапагандыстам працуе на выбарчым участку, — у гутарку ўключалася старая выбаршчыца Алейнікіна.

— Адам, мы заставарыліся, — схамянуўся Ніказім Васільевіч. — Сяньня ў нас заняткі ў палітгуртку.

— Дзе, Ніказім Васільевіч, траба ў дэпутаты выбраць, — жартоўна жавучы.

— Што-ж, кажу, магу і дэпутатам быць. У наш век усе магчыма.

А. ЯВЛЕВІЧ,
Фабрыка імені Валадарскага.

— Правадзіце, вось што, — кажа Кузьма. — Я так брахалі не ўмею, яшчэ брэнупі шлахцічы да чышчюні. У каго баганце, у таго і сіла, і закон. Прыехаў якісьці важны пан са сваёй хатрай, заліў усю вёску гарэлкаю, і ўсе галасавалі за яго ды за яго кандыдатура, а мне сказаў: пазу ты не маеш, не можаш быць дэпутатам. Займайся сваймі справамі, а людзям кіраваць будзці адукаваныя людзі. Паспрабуй збрацца з сабакамі.

— Што-ж, час такі быў, жыццё там было пабудавана, што зозлаа даражэй усевай праўды было, — гаворыць Ніказім Васільевіч Сізіўскі. — Настаў другі час, і другі паразкі пайшлі. Зацягнуў сонца і ў даша аюцца. Глядзі і радудзецца, як усё адывае.

— У мяне ёсьць утук. Ён яшчэ толькі пачынае гаварыць. Зразумель п'яка, што ён ляжча на сваёй мове. А слова «Сталіні» вымаўляе — ну, роўна-б даросць.

— А да мяне, Ніказім Васільевіч, сін у гоці прыехаў. Угару падіўся мой Міхась, Старшын лейтэнантам працуе. Прастаніўся. Узгагароўжан ордэнам Леніна.

— Разумныя зараз дзеці. Мой Саша на ішкерыню вывучыўся. Дэпутатам у гарадскі совет выбраў, прапагандыстам працуе на выбарчым участку, — у гутарку ўключалася старая выбаршчыца Алейнікіна.

— Адам, мы заставарыліся, — схамянуўся Ніказім Васільевіч. — Сяньня ў нас заняткі ў палітгуртку.

— Дзе, Ніказім Васільевіч, траба ў дэпутаты выбраць, — жартоўна жавучы.

— Што-ж, кажу, магу і дэпутатам быць. У наш век усе магчыма.

А. ЯВЛЕВІЧ,
Фабрыка імені Валадарскага.

Работа з беспартыйным актывам

— Дзіўні час у апарале Паркамата аховы здароўя, — расказвае выконваючы абавязкі сакратара партбюро тав. Вольфава, — існавала «тэорыя», што ў наркамате няма актыва, няма з кім працаваць. Гэта «тэорыя» старанна праводзілася на практыцы.

Так працягвалася да пачатку выбарчай кампаніі ў Вярхоўнага Савет БССР. Упершыню ў гісторыі партійнай арганізацыі наркамата агітатрыную работу на ўчастку даручылі весці радавым работнікам — камсамоўцам і беспартыйным. І не памыліся. Вылучаны таварышы выдзялілі справіліся з даручанай справай, актывна ўдзельнічалі ў грамадскім жыцці.

Заключыліся выбары. Партыйная арганізацыя не агубіла свой актыв, а павяліла з ім штодзённую кратаітыўную работу. Вылікі відавочны. Камсамоўку т. Н. Румянцава партыйная арганізацыя накіравала на кароткатэрмінавыя курсы інструментару ПШХА. Пасля сканчэння курсаў яна арганізавала ў апарале гурток ПШХА, і ўжо каля 20 работнікаў здалі нормы на значок ПШХА першай ступені. Надранна працуе яна і на вытворчым. Пасля ўходу ў армію старшага інспектара ўпраўлення тав. Румянцава з поспехам выконвала яго работу. Зараз тав. Румянцава наірачнай партарганізацыяй прынята ў кандыдаты партыі.

Беспартыйнага ўрача тав. Ліўшыч у наркамате лічылі пасіўнай. Агуднымі катрававалася тэрмінова заманіць аднаго агітатара ў гуртку хатніх гаспадынь. Звернуліся да тав. Ліўшыч. Спачатку ён быў нескі баяна брацца за справу. Але жаданне працаваць перамагало. Цяпер гурток працуе рэгулярна, слухачы задаволены сваім агітатарам.

Планавіч т. Брэціў ўжо другі год працуе ў апарале. Гэта аданы, скромны, чысны работнік. Рашыў ішкерыню яго ў грамадскае жыццё, даручылі весці культурна-масавую работу мясцова, і ён зусім не дрэнна справіўся з ёю. Рос і яго палітычны кругазор. Зараз т. Брэціў працуе старшыншым мясцова і на гэтай пасадзе слаба добра працяўляе.

З 46 работнікаў апарата 30 чал. прымаюць актывны ўдзел у грамадскім жыцці. Партыйная арганізацыя не толькі дае даручэнні, але і іпамагае, вучыць людзей, як практычна вырашыць тое ці іншае пытанне.

У 1939 г. для актыва прычтыана 6 паударных лекцыі: 3 па гісторыі партыі, а астатнія на міжнародныя і абаронныя тэмы. Лекцыі чыталіся высокакваліфікаванымі лектарамі.

Упоруна, кратаітыўная работа партарганізацыі з беспартыйным актывам дае надзвычайныя вынікі. У гэтым годзе партыйная арганізацыя прыняла ў кандыдаты партыі 5 чалавек. Двое з іх атрымалі ўжо кандыдацкія карткі. Партыйная арганізацыя наркамата пашаўнае свае рады за лік лепшых людзей — перадавоўкі аховы здароўя.

А. КАРПУСЕННА.

агуднага ў гуртку хатніх гаспадынь. Звернуліся да тав. Ліўшыч. Спачатку ён быў нескі баяна брацца за справу. Але жаданне працаваць перамагало. Цяпер гурток працуе рэгулярна, слухачы задаволены сваім агітатарам.

Планавіч т. Брэціў ўжо другі год працуе ў апарале. Гэта аданы, скромны, чысны работнік. Рашыў ішкерыню яго ў грамадскае жыццё, даручылі весці культурна-масавую работу мясцова, і ён зусім не дрэнна справіўся з ёю. Рос і яго палітычны кругазор. Зараз т. Брэціў працуе старшыншым мясцова і на гэтай пасадзе слаба добра працяўляе.

З 46 работнікаў апарата 30 чал. прымаюць актывны ўдзел у грамадскім жыцці. Партыйная арганізацыя не толькі дае даручэнні, але і іпамагае, вучыць людзей, як практычна вырашыць тое ці іншае пытанне.

У 1939 г. для актыва прычтыана 6 паударных лекцыі: 3 па гісторыі партыі, а астатнія на міжнародныя і абаронныя тэмы. Лекцыі чыталіся высокакваліфікаванымі лектарамі.

Упоруна, кратаітыўная работа партарганізацыі з беспартыйным актывам дае надзвычайныя вынікі. У гэтым годзе партыйная арганізацыя прыняла ў кандыдаты партыі 5 чалавек. Двое з іх атрымалі ўжо кандыдацкія карткі. Партыйная арганізацыя наркамата пашаўнае свае рады за лік лепшых людзей — перадавоўкі аховы здароўя.

А. КАРПУСЕННА.

КУЛЬТУРНА АБСЛУЖЫМ ВЫБАРШЧЫКАЎ

Мы паставілі сабе задачу — усе срэды і формы культурнай работы скрыталіся для падрыхтоўкі нальшчюдзых выбараў. У нашым выбарчым клубе працуюць 5 гурткоў мастацкай самадзейнасці: харавы, танцавальны, музыкальна-струнны, дукваы, фізікультуры і ансамбль песні і пляскі.

Усе гурткі клуба актывна ўключыліся ў сацыялістычны спароніцтва на лепшую абслугоўванне выбаршчыкаў. За невялікі адрэзак часу для выбаршчыкаў даны 4 канцэрты. Апрача гэтага два канцэрты даны для прэзідыўма на прызданым участку. Ансамбль песні і пляскі рыхтуе спецыяльны маляж: «Славая, савіянскі народ», развучваюцца старадаўнія народныя танцы і песні, якія пераканана чалавек аб сумным даровольніцкім жыцці і новай савіянскай песні і танцы, якія адлюстроўваюць росквіт народнага шчасця, росквіт культуры і дабрабыту працоўных. Спецыяльная брыгада мастацкай самадзейнасці абслугоўвае рад участкаў горада.

У бліжэйшыя дні перад кожным кіносеансам у клубе швейніцкай будзе дэманстравана светлавая газета, прысвечаная выбарам. Пры дапамозе светлай і насценных газет будзем паказваць лепшых агітатараў і прапагандыстаў выбарчага года, лепшых стаханавцаў, энтузіястаў вытворчым.

Клубам рыхтуюцца і хутка будзе выстаўлена фотавітэны, цыры рад дыяграм і фотатабачка, прысвечаная выбарам. Арганізавана выстаўка літаратуры для агітатараў і слухачоў гурткоў з твораў класікаў марксізма-ленінізма, папулярнай мастацкай літаратуры і т. д.

У бліжэйшы час мяркую арганізаваць агітгурток з бібліятэкай, кіноперасоўкай для культурнага абслугоўвання выбаршчыкаў.

І кіно, і спектаклі, і вачары мастацкай самадзейнасці, і фотавітэны — мы ставім на службу выбарчай кампаніі.

С. А. МАЦ,
загадчыні клуба швейнай фабрыкі імені Валадарскага.

У бліжэйшыя дні перад кожным кіносеансам у клубе швейніцкай будзе дэманстравана светлавая газета, прысвечаная выбарам. Пры дапамозе светлай і насценных газет будзем паказваць лепшых агітатараў і прапагандыстаў выбарчага года, лепшых стаханавцаў, энтузіястаў вытворчым.

Клубам рыхтуюцца і хутка будзе выстаўлена фотавітэны, цыры рад дыяграм і фотатабачка, прысвечаная выбарам. Арганізавана выстаўка літаратуры для агітатараў і слухачоў гурткоў з твораў класікаў марксізма-ленінізма, папулярнай мастацкай літаратуры і т. д.

У бліжэйшы час мяркую арганізаваць агітгурток з бібліятэкай, кіноперасоўкай для культурнага абслугоўвання выбаршчыкаў.

І кіно, і спектаклі, і вачары мастацкай самадзейнасці, і фотавітэны — мы ставім на службу выбарчай кампаніі.

С. А. МАЦ,
загадчыні клуба швейнай фабрыкі імені Валадарскага.

Падрыхтоўка да выбараў у мясцовыя Саветы ў г. Мінску. Складанне панірадных спісак выбаршчыкаў на кватэры ў прафесара Давыдава на мінскай вуліцы Валерыя Арэсавіча. Злева направа: дэпутат горадскага ўпраўлення тав. Валерыя Арэсавіч, члені спісак Л. С. Краскоўскі, В. А. Анцічэвіч. Фота В. А. Баранава (фотатэхнік БЕЛТА).

ФРЭДЭРЫК ШАПЭН

17 кастрычніка спаўняецца дзевяноста год з дня смерці генайльскага польскага кампазітара Фрэдэрыка Шапэна. Імя яго гучыць па ўсім свеце, і наўрад ці знойдзецца хоп адзін музыкант, які б ведаў Шапэна і не любіў-бы яго творы. Мастацтва Шапэна ніколі не патускнела ад часу, а наадварот, ва ўмовах росквіту савіянскай музыкальнай культуры творы яго ажываюць з новай сілай. Імя Шапэна ў нашай краіне карэтаіцца асаблівай папулярнасцю. Яго музыка моцна ўвайшла ў наша музыкальнае жыццё і ляжыцца гучыць на канцэртных сцэнах усёго Савіянскага Саюза. Прапавувае яго падруці, выамаю французскай пісьменніцы Жорж Санд, аб тым, што «наліжыць час, і ўсе дэлавітасці аб сапраўднай велічы і сіле яго генайа збылося».

Нішто з такім натхненнем і любоўю не выконваю яго творы, як нашы савіянцы выканавуці, якія заўсёды выходзяць пераможцамі на міжнародных конкурсах піяністаў-вымаўцаў.

Парадзіўся Шапэн 22 лютага 1810 года ў вёсцы ад Варшавы. Калі яму было 8 год, ён ужо вучыўся публічна на піяніце. Першым выкладчыкам Шапэна быў Адальберт Жыўнін — чыскі піяніст, які пазнаёміў яго з творчасцю Баха, Гайдына, Моцарта і іншых выдатных кампазітараў. У 14 год, пасля сканчэння ліцыя, Шапэн паступіў у вышэйшую музыкальна-ўстанова, у клас прафесара Эльснера, выдатнага выкладчыка, які прымуў юнаку густ да высокамастацкай музыкі, напружана ўраважні таленавітага вучня на правільны шлях.

У 1829 годзе, пасля сканчэння варшаўскай кансерваторыі, Шапэн робіць сваю першую канцэртную паездку загра-

нявачы любімыя творы, або імпровізіруючы за фортэпіяна. Шапэн быў выдатным піяністам. «Яго дар трэба назваць генайем у поўным сэнсе слова: ён не толькі віртуоз, але і паэт гукцаў. Нішто не можа параўнацца з асадаў слухач Шапэна, калі ён імпровізіруе за фортэпіяна» — пісаў паэт Генрых Гейне — бліжэй прыцяль Шапэна і паклоніцкі яго музыкі.

Шапэн не быў стварца для вялікай аўдыторыі і рапка даваў публічныя канцэрты. Адночы ён сказаў Лясу: «Я не стварца даваць канцэрты. Натопіў палюхае мяне, яго дыханне паралізуе мяне... непазвямля тым прамаўляюць мяне змоўчваюць».

Арыятэкат на сваіх зычках і густах, Шапэн раскрываўся поўнасцю толькі ў самым вузкім кругу блізкіх людзей — прыцяльці асявдзюжэнных і выбараных (Лясу). Але, будучы прынятым у арыятэкатны асявдзі, ён ніколі не цураўся дэмакратычна настроеных людзей, сярод якіх былі і яго прыцяльці. Яго музыкальная творчасць глыбока звязана з польскім народнымі песнямі і танцамі. Генай Шапэна не быў усебаковым, як у Баха, Моцарта, Чайкоўскага. Творчасць яго та сутнасці абмежавана галінай аднаго жанра—фортэпіянай музыкі. Але ў межах гэтага жанра Шапэн прастае як генайны мастак-наватар, мастак-рамантык, які раскрывае ўсёе шыракоз свайх пастроў, свае глыбокія паэтычныя пачуці, рамантычныя ўдзельні і душныя перажыванні. Музыка Шапэна—гэты свет самых рознастайных і танчэйшых перажыванняў.

Раннія творы Шапэна носяць яшчэ падрэжалы характар, у іх пераважаюць элементы салонай, элегантнай музыкі, зробленай з густа, але не пратэнуючай на выдатку глыбіню. Разам з гэтым яны былі сустраці сучаснікамі з захапленнем,

«Шапэн, хто-б гэта ні быў, ва ўсім вынаду генай» — так сустраў выдатны нямецкі кампазітар і музыкальны крытык Шуман ранія творы Шапэна. Генай Шапэна іржа і глыбока раскрываецца ў лірычных мініятурах, у дробных па форме творах: прэлюдзях, мазураках, вюндах і іншых, дзе ён быў сапраўдным майстрам-наватарам. Напярковы, якія можна сустраць у творчасці больш ранніх кампазітараў, голыі ў Шапэна вышлі з рамках салонай музыкі і сталі глыбока ўсвадзеныя, драматычнымі творами. Мазуркі—наіболей характэрная форма творчасці Шапэна, дзе сувязь з польскім народным танцам асабліва адуваецца. Вальсы Шапэна — гэты папулярнейшы тапс ХІХ века і шыра рад іншых форм фортэпіянай музыкі агітравалі вялікую ролю ў гісторыі музыкальнага мастацтва.

З буйных твораў Шапэна для фортэпіяна выдатнае месца займаюць фантазія, а таксама дзве майстэрска напісаныя сапаты.

З'явіўшыся самым яркім прастаўніком рамантычнай школы і найбольш арыятэкальным яе творцом, Шапэн аказаў велізарны ўплыў сваёй музыкой на Ляста, Грыга, Сярабіна, Рахманінава і іншых. Яго музыка, якая хваляе сваёй найлічэй бейшай шчырасцю і прэдаўнасцю, стала блізкай і дарогай усяму чалавечтву. У той-жа час Шапэн астаіцца глыбока нацыянальным кампазітарам, творчасць яго та пранізае настрой польскай народнай песні і характэрнымі рысамі польскага тапа.

Вялікі паэт фортэпіяна — Шапэн займае пачотнае месца ў гісторыі музыкальнага мастацтва. Шапэн — творца бясмертнай музыкі, якая будзе жыць вкамі і якая знайшла сваю сапраўдную радзіму ў краіне сацыялізма.

Б. СМОЛЬСКІ.

ваем даць шырокі паказ палітычнай агітатры на бльым выбарчым участку, а таксама сістэматычна змяшчаць агіды насценных газет на пытанне аб іх удзеле ў падрыхтоўцы да выбараў.

У плане наменана больш часта праводзіць наравы з раз

